

ského. Podle § 135 odst. 1 zákona v tom případě, zjistí-li se dodatečně, že dávky byly přiznány na základě omylu ve skutečných poměrech, pojišťovna dávky přiměřeně sníží, zastaví nebo zvýší. Jde-li o snížení nebo zastavení dávky, nabývá toto opatření působnosti uplynutím období § 133, v němž rozhodnutí o tom bylo poživateli dávky doručeno. Z toho vyplývá, že také poskytnutí dávky lze pokládati za projev, jímž pojišťovna pojistný poměr uznává, takže opačné stanovisko pojišťovny, které později zaujala, nemůže mít, nejde-li o vyloučení dávek podle § 135 odst. 2, zpětných účinků. Z těchto úvah vyplývá, že, předepsala-li pojišťovna pojistné na základě přihlášky zaměstnance zaměstnavatelem k povinnému sociálnímu pojištění a poskytla-li bez výhrady pojistné dávky zaměstnanci, dlužno v tom spatřovati závazný projev pojišťovny o uznání poměru zakiádajícího pojistnou povinnost. — — — —

Č. 12.951.

Pojišťovací právo: I. Vydá-li okr. úřad jednotné rozhodnutí o odvolání z několika platebních výměrů nem. pojišťovny, buď přípustnost dalšího opravného prostředku s hlediska čl. 8 odst. 3 zákona č. 125/1927 Sb. posouzena podle částek, na které znějí jednotlivé platební výměry. — **II.** * Zaměstnavatel odpírá předložiti mzdové záznamy ve smyslu § 16 odst. 1 zákona č. 221/1924 Sb., když je na výzvu zmocněnce pojišťovny nepředloží z důvodu hrubé nedbalosti při jich uschování. — **III.** Proti předpisu pojistného, jež nem. pojišťovna provedla na základě § 16 odst. 1 zákona č. 221/1924 Sb. z úřední moci, může zaměstnavatel kromě nezákonnosti vytýkati přípustně jen, že vyšetření vzaté za podklad vyměření pojistného je pro tento účel zřejmě nezpůsobilé, bylo provedeno podstatně vadně nebo bylo ho podstatně vadně použito.

(Nález z 23. června 1937 č. 13.417/37.)

Prejudikatura: ad I. Boh. A 11.610/34, ad II. Boh. A 12.689/36.

Věc: Robert D. v Červ. Kostelci proti rozh. zem. úřadu v Praze z 26. září 1934 o sociálním pojištění.

Výrok: Naříkané rozhodnutí, pokud se týká předpisu pojistného za období od 1. června do 28. srpna 1932, se zrušuje pro vadnost řízení, jinak se stížnost zamítá pro bezdůvodnost.

Důvody: Okr. nem. pojišťovna v Trutnově třemi platebními výměry z 26. května 1933 předepsala Robertu D., staviteli v Červeném Kostelci, dodatečně pojistné nemocenské, invalidní a starobní za příspěvkové období od 1. ledna 1930 do 31. prosince 1930 částkou 1.437.45 Kč, za příspěvkové období od 1. ledna 1931 do 31. prosince 1931 částkou 1.246.40 Kč a za příspěvkové období od 1. června 1932 do 28. srpna 1932 částkou 75.80 Kč a poznamenala na všech třech platebních výměrech, že dodatečný předpis pojistného byl proveden na základě úředního šetření podle § 16 zákona č. 221/1924 Sb. ve znění novely č. 184/1928 Sb.

Robert D. se z výměrů těch odvolal. Okr. úřad v Trutnově výměrem z 27. ledna 1934 odvoláním těm nevyhověl v podstatě proto, že st-l revisnímu orgánu okr. nem. pojišťovny v Trutnově prohlásil, že jeho mzdové záznamy jsou u berní správy, a když byla zjištěna nesprávnost tohoto tvrzení, mzdových záznamů nepředložil, ačkoliv mu nem. pojišťovnou byla k tomu dána přiměřená lhůta. Jsou tudíž splněny předpoklady ustanovení § 16 odst. 1.

Nař. rozhodnutím nevyhověl žal. úřad st-lovu odvolání z uvedeného výměru okr. úřadu.

Maje rozhodovati o stížnosti, musil nss předem vyřešiti otázku, zda žal. úřad byl příslušný, aby v této věci rozhodoval. Po této stránce uvážil toto:

V nálezu Boh. A 9.323/31 dovodil nss, že o opravném prostředku proti platebnímu výměru nem. pojišťovny podle zákona č. 221/1924 Sb., předpisujícím pojistné nižší než 200 Kč, rozhoduje v době účinnosti organizačního zákona č. 125/1927 Sb. okr. úřad s platností konečnou. V dalším nálezu Boh. A 11.610/34 pak vyslovil, že vydal-li okr. úřad z důvodů procesní ekonomie jednotné rozhodnutí o odvolání z několika platebních výměrů pojišťovny, z nichž některý nepřesahuje částky 200 Kč, sluší přípustnost dalšího opravného prostředku s hlediska čl. 3 odst. 3 org. zákona posuzovati v relaci k jednotlivým platebním výměrům a nikoli dle součtu částek předepsaných.

Přítomný spor vzešel tím, že okr. nem. pojišťovna v Trutnově vydala proti st-li tři platební výměry na různá příspěvková období, z nichž dva zněly na částku přesahující jednotlivě 200 Kč, třetí předpisující pojistné na dobu od 1. června 1932 do 28. srpna 1932 na částku 75 Kč 80 h, tedy na částku 200 Kč nepřesahující. Nedostávalo se proto zem. úřadu příslušnosti, aby o odvolání proti části rozhodnutí okr. úřadu týkající se tohoto třetího platebního výměru věcně rozhodoval. Jestliže tak přece učinil, místo aby odvolání proti této části výměru I. stolice odmítl jako nepřipustné a učinil opatření, aby se st-li dostalo správného poučení o opravných prostředcích, osobil si kompetenci, která mu podle právního řádu nepříslušela, čímž porušil podstatné pravidlo řízení správního. Bylo proto nař. rozhodnutí v této části zrušiti podle § 6 zákona o ss.

Mohl tedy nss nař. rozhodnutí v mezích stížnosti přezkoumati jen potud, pokud se týká zbývajících dvou platebních výměrů na roky 1930 a 1931. Jde tu předem o otázku, zdali okr. nem. pojišťovna byla oprávněna postupovati podle § 16 odst. 1 zákona č. 221/1924 Sb.

V daném případě byl spatřován jak pojišťovnou, tak i stolicemi odvolacími důvod pro použití předpisu tohoto § 16 v tom, že st-l odepřel předložit zmocněnci okr. nem. pojišťovny mzdové záznamy za roky 1930 až 1932. Oprávnění to jí odpíral st-l během správního řízení, uplatniv zejména v odvolání z výměru I. stolice, že zákon přiznává nem. pojišťovně právo předepsati pojistné z úřední moci výslovně, když zaměstnavatel odepře předložit mzdové záznamy, nikoliv, jak mylně má zato okr. úřad, když mzdových záznamů nepředloží, zákon dle názoru st-lova předpokládá jednak vedení mzdových záznamů, jednak jich

úmyslné a vědomé nepředložení, kterýžto předpoklad prý in concreto není splněn. Žal. úřad, odpovídaje v nař. rozhodnutí na tyto vývody odvolání, vyslovil, že názor st-lův, jenž ze slova »odepřel« vyvozuje, že nepředloženi mzdových záznamů se musí státi úmyslně, nemá opory ve znění § 16 poj. zákona, který i při hrubé nedbalosti zaměstnavatelově připouští, aby nem. pojišťovna přikročila k předpisu pojistného z moci úřední, kteroužto hrubou nedbalost lze pokládati za danou, ježto zaměstnavatel sám přiznal, že si mzdové záznamy od berního úřadu vyzvedl a že je jeho úřednice založila. Stížnost se omezuje na to, že setrvávajíc na právním názoru projeveném v odvolání, uplatňuje, že pojišťovna by mohla postupovati podle § 16 teprve tehdy, kdyby zaměstnavatel nepředložil mzdových záznamů bez udání důvodů, případně úmyslně, a snaží se dovoditi, že tento předpoklad splněn není, poněvadž st-l teprve dodatečně mzdové záznamy našel u jiných spisů vrácených mu berní správou, založené nedopatřením jeho úřednice, na němž nenese viny. Stížnosti nelze přisvědčiti.

Zákon č. 221/1924 Sb., ve znění zákona č. 184/1928 Sb., ukládá v § 14 odst. 1 zaměstnavateli vésti a uschovávatí mzdové záznamy a určuje v odst. 2 téhož paragrafu, že — dokud nebude nař. ustanoveno, jak mají býti záznamy ty vedeny a uschovávány — platí obdobně ustanovení prováděcích nař. a předpisy vydané v tom směru k zákonu z 8. února 1909 č. 29 ř. z. Podle § 15 cit. poj. zákona jsou pojišťovací ústavy oprávněny nahlížeti do těchto mzdových záznamů; rubem tohoto oprávnění je závazek zaměstnavatelův záznamy zmocněncům těchto ústavů předložiti k nahlédnutí, kdykoliv o to požádají. Nevyhoví-li zaměstnavatel úmyslně nebo z hrubé nedbalosti povinnosti vésti a uschovávatí mzdové záznamy nebo plní-li ji jenom nedostatečně, takže mzda nemůže býti zjištěna, neb odepřel-li zaměstnavatel předložiti záznamy zmocněncům pojišťovacích ústavů, je nem. pojišťovna oprávněna předeepsati z úřední moci pojistné podle dat dřívějších příspěvkových období nebo na základě jiného vyšetření (§ 16 odst. 1 poj. zákona). Jak z těchto předpisů plyne, ukládá zákon zaměstnavateli netoliko povinnost mzdové záznamy vésti, nýbrž také je uschovávatí. O tom, jakým způsobem mají býti uschovávány, platí vzhledem k ustanovení cit. odst. 2 § 14 obdobně předpis § 6 min. nař. z 10. května 1909 č. 75 ř. z., dle něhož ony zápiscky zpravidla mají býti uschovávány u správy závodu, o přechodném nebo výjimečném jiném uschování má podnikatel ústav zpravití a postarati se o osoby, které by byly oprávněny a povinny v jeho zaneprázdnění mzdové záznamy předložiti.

Patrným účelem všech těchto předpisů jest, jak zdůrazňuje i prováděcí výnos býv. min. vnitra z 19. května 1909 č. 2.998/V, zajistiti pojišťovně možnost, aby kdykoli mohla svými zmocněnci přezkoumati základy pro vyměření pojistného. Povinnost zaměstnavatelova stanovená těmito předpisy zahrnuje v sobě tedy závazek postarati se o to, aby zmocněnci pojišťovny mohli kdykoli v záznamy nahlédnouti. Toho v daném případě st-l jakožto zaměstnavatel neučinil, jak sám přiznal, udav v protokole z 27. října 1933, že když byl po prvé vyzván k předložení výplatních listin, domníval se, že jsou u berní správy v Náchodě,

ve skutečnosti však si dotyčné listiny z úřadu vyzvedl a jeho úřednice je někam založila, což ovšem přehlédl. Nebyly-li v důsledku toho záznamy zmocněnci pojišťovny, jenž za tím účelem se do st-lova závodu dostavil, k jeho vyzvání předloženy, ba nedodal-li jich st-l ani dodatečně ve lhůtě jemu poskytnuté, sluší v tom spatřovati, jak správně usoudil žal. úřad, odepření předložení záznamů způsobené hrubě nedbalým uschovávaním mzdových záznamů, tedy dostatečný důvod pro vyměření pojistného z moci úřední podle cit. § 16 odst. 1 (simile Boh. A 478/20). Nemohl proto nss shora uvedenou námitku stížnosti uznati za důvodnou.

Vadnost řízení spatřuje stížnost v tom, že žal. úřad přešel výtky odvolání, že dodatečný předpis byl proveden na základě jednostranných vyšetření pojišťovny bez jeho výslechu a spolupůsobení a že pojistné bylo vyměřeno na základě jiných mzdových dat než skutečných, ač předpokladem pro vyměření pojistného je skutečně docilená mzda, a vytýká dále úřadu, že neprovedl důkazů během správního řízení navržených svědky a listinnými průvody o správnosti přiznaných mezd. Námitky ty nejsou důvodné.

Předpis cit. § 16 odst. 1 dává nem. pojišťovně oprávnění predepsati pojistné z moci úřední, což znamená tolik, že pojišťovna jest oprávněna postupovati při vyšetřování mzdových základů samostatně bez spolupůsobení zaměstnavatele, jenž se ze spolupůsobení toho vyloučil tím, že se dopustil zde uvedených poklesků. Z cit. předpisu § 16 odst. 1 ve spojení s ustanovením odstavce 2 téhož paragrafu pak plyne, že proti předpisu pojistného, jež nem. pojišťovna provedla na základě jiného vyšetření, nemůže se zaměstnavatel přípustně brániti námitkami, prokazujícími skutečná mzdová data jeho závodu, nýbrž může přípustně — kromě výtky nezákonnosti — namítati a dokazovati jen tolik, že vyšetření vzaté za podklad vyměření pojistného je pro uvedený účel zřejmě nezpůsobilé, resp. že bylo provedeno podstatně vadně nebo že ho podstatně vadně bylo použito (srov. Boh. A 12.689/36). Pak ovšem nepochybil žal. úřad, když neprovedl důkazů nabízených st-lem o skutečných mzdách, vyplacených v jeho závodě ve sporném období. —

Č. 12.952.

Školství. — Samospráva obecní. — Řízení správní. — Řízení před nss: I. * V řízení o stížnosti politické obce na rozhodnutí okresního výboru vydané o školním rozpočtu podle § 4 zákona č. 77/1927 ve znění zákona č. 169/1930 je politická obec, která je součástí školní obce spolu s obcí si stěžující, zúčastněnou stranou ve smyslu § 27 zákona o ss. — II. * Neslyšel-li okresní výbor, rozhoduje o odvolání proti školnímu rozpočtu podle § 4 zákona č. 77/1927 ve znění zákona č. 169/1930, okresní školní výbor, zakládá to podstatnou vadu řízení ve smyslu § 6 zákona o ss. — III. * Povinnost politické obce, zaplatiti podíl připadající na ni z rozpočtového schodku školní obce, vzniká v tom případě, podala-li obec proti rozpočtu